

Universitäts- und Landesbibliothek Tirol

**De Liemaro, Hammaburgensi archiepiscopo et de
legatione ecclesiae Hammaburgensis ad populos
septentrionales**

Schröder, Guilelmus

Halle, 1869

De Liemari ortu et vita usque ad annum 1072

[urn:nbn:at:at-ubi:2-13099](#)

potestatem suam redegerunt, cuius incolae aut occisi aut in servitudinem abducti sunt.³ Qua de causa plerique Germanicae nationis Slavorum crudelitatem metuentes Nordalbingiam deseruerunt, ut Helmoldus I, 25 ep. narrat, qui 600 familias inde evasisse et in silvam Hercyniam transmigrasse tradit. Urbem autem Bremam et totum episcopatum citra Albim situm Herimannus comes Lüneburgensis, frater Ordolfi ducis, castellis, quae Adelbertus ad episcopatum tuendum aedificaverat, captis et dirutis, diripuit atque depopulatus est. Deinde divitiae ecclesiarnm, quibus solis Herimannus pepercerat, ab Adelberto ipso in comitatum emptione, de qua iam supra dictum est, consumptae; bona ac redditus congregationum a vicariis servisque archiepiscopi dissipata; divitibus et pauperibus, quae cumque possederunt, ablata sunt. „Ita civitas a civibus et forum mercibus usque hodie defecisse putatur, quum praesertim, si quid nostris intactum superfuit, hoc servi ducis raditus absumpserint,“ et alio loco: „(ecclesia), quae invidia ducum huius patriae semper impugnata, nunc demum etiam ad nichil redacta est“ Adamus¹ queritur.

De Liemari ortu et vita usque ad annum 1072.

Adelbertus archiepiscopus Hammaburgensis, qui a. 1069 denuo in curiam et familiaritatem regis receptus consilio et auctoritate gubernacula regni Teutonici tractabat, 16 vel 17 kal. Apr. a. 1072 diem supremum Goslariae obiit, cuius corpus Bremam translatum decimo die post in medio chori basilicae novae sepultum est, quamquam, ut in Hammaburg urbe sepeliretur, saepius rogaverat.² Defuncti in locum Heinricus rex, duobus mensibus praeteritis, quum in Saxoniam rediret et die ascensionis Domini Goslariae versatus ad pentecosten cele-

1) Adam III, ep. 57, 54.

2) Adam III, ep. 67.

brandam Magadaburg urbem se conferret, Liemarum subrogavit archiepiscopum.¹

De ortu, educatione et studiis Liemari, priusquam ad sedem archiepiscopalem ascendit, apud aequales, qui undecimi saeculi res gestas scripserunt, omnino nihil invenitur traditum; e numero vero scriptorum insequentium saeculorum Albertus Stadensis solus Liemari ortum commemorat, quem „natione Bavaram, de ministerialibus Heinrici regis originem trahentem“ appellat. Idem de Liemaro Annales circa Albiam ad annum usque 1265 conscripti² et Chronicon Rosenveldense³ Alberto Stadensi auctore tradunt. Quo anno Liemarus natus sit, nescimus; sed verisimile est, eum circa annum 1040 ortum esse. Lambertus enim, quum Heinricum regem Liemarum Adelberti successorem constituisse commemorat, de novo archiepiscopo: „optimae spei iuvenem et omnium liberalium artium adprime insignem“ dicit, Albertus autem Stadensis eundem: virum litteratum et prudentem describit. Quare Liemarum triginta duos vel tres annos natum archiepiscopum factum esse censeo. Atque non dubito, quin Albertus Stadensis, qui archiepiscopi patrem Heinrici regis ministerialem in Bavaria habitantem fuisse narrat, a veritate non discesserit, quum plerique, qui Heinrico tertio et quarto regibus ad sedes episcopales ascenderunt, e gente Barbarica aut Suevica originem trahebant. Accedit, quod Liemarus in epistola ad Burchardum et Hezilum episcopos missa, de qua post disserendum est, ioculatorem quandam, cui in Bavaria versato caballi furto perierint etc., memorat.

Deinde de educatione et studiis archiepiscopi pauca tantum tradita sunt; ea scimus: Liemarum puerum alicui monasterio in disciplinam esse traditum, ut et artibus et litteris, quaecumque co tempore docebantur, instrueretur, qua de re Adamus in praefatione, quam gestis Hammaburgensis ecclesiae pontificum praemisit, ita loquitur: „Qui decurso mundanae

1) Adami Epilogus vers. 40 et 41 Lambert a. 1072. Annales Stadenses a. 1072. Annales Rosenveldenses a. 1072.

2) Langenbeck Dan. rer. sept. I.

3) Vogt, Mon. inedita rerum Bremens. I.

prudentiae studio ad studium divinae philosophiae maiore gloria nunc ascendisti, terrena despiciens et sola meditans coelestia.“ Alterum nuncium, si fidem ei adhibere licet, monachus quidam Hammerlebensis¹ affert, qui Liemarum magistrum ecclesiae Goslariensis fuisse narrat. Adamus² enim duarum congregationum a rege Heinrico III Goslariae institutarum mentionem facit, quarum unam rex Adelberto archiepiscopo regendam tuendamque donasset, alteri Guntharium cancellarium praeposuisse. Sed nihil impedit, quominus illius monachi narrationem veram esse concedamus, praesertim quum de aliis episcopis, quos magistros ecclesiae Goslariensis fuisse tradit, rem sic se habere, aliunde comperimus. Accedit, quod Heinricus IV a Rhenio in Saxoniam rediens, ut iam dictum est, Goslariae commoratus est, qua ex urbe Liemarum secum Magadaburg civitatem duxisse videtur, ubi eum ad archiepiscopalem dignitatem promovit.

Chronicon Rosenveldense, quod circa a. 1575 conscriptum esse constat,³ de Liemari cognatis haec addit: „Cum isto episcopo venerunt Bremam filii amitae suae, — — — qui Erponem de Stelle et Wyllonem de Palude, et Gerungus Advocatus Bremensis, qui Herrmannum Advocatum, Alberonem et Segebadonem et Gerungum de Hagen et Syviconem Clericum genuit. Isti ab eo locupletati sunt, sicut adhuc numerosae successionis testatur abundantia.“ Lappenberg in diplomario Hammaburgensi lacunam inter verba „suae“ et „qui“ suspicatus est, quam verbo „Siveco“ seu „Sibeco“ explendam esse censuit. Quamquam hanc viri doctissimi conjecturam probo, tamen dubito, num nomina cognatorum Liemari cum testibus, quos diploma⁴ de fundatione monasterii Gozecensis enumerat: „Sibeco et frater eius Gerungus et Godescalcus, Mezelinus ministeriales ecclesiae Bremensis,“ conferri liceat. Diploma enim commemoratum, quod anno 1053 datum est, suspicione

1) Maderi antiquitates Brunsvic. p. 147.

2) Adam III, 27 ce.

3) Wattenbach, Deutschlands Geschichtsquellen im Mittelalter. I ed. p. 257.

4) Diplomatar. Hamburg. N. 76.

vacare non videtur, praesertim quum alterum diploma a. 1085 datum, quod cum priore in libro de fundatione monasterii Gozecensis nobis traditum est, falsum esse constet. Sed etiamsi alterum illud diploma verum et integrum esse affirmetur, testes, qui hic nominantur, eosdem esse, qui in chronicō Rosenveldensi enumerantur, non necesse est; nam in chronicō illi viri cum Liemaro Bremam venisse narrantur. Distat autem diploma ab eo tempore, quo Liemarus archiepiscopus consecratus est, paene viginti annos. In diplomatibus ecclesiae Hammaburgensis, quae ab anno 1072 usque ad annum 1101 data sunt, duo tantum cognati archiepiscopi commemorantur:¹ Macelinus, quem Liemarus ipse fratrem nostrum appellat, et Adelbero, eius filius, qui ministeriales ecclesiae Bremensis fuisse dicuntur. De Sivecone, quem diploma² anno 1091 datum nominat, id tantum comperimus eum servientem ecclesiae fuisse. Gerungus autem advocatus ante annum 1106 non occurrit. Quamobrem testes in priore Gozecensis monasterii diplomate nominatos eosdem esse, qui quadraginta annos post commemorantur, nego; contra affirmo Liemari cognatos ante annum 1072 Bremam non venisse, etsi id tantum firmum esse videtur: Macelinum et Adelberonem cum archiepiscopo Hammaburgensi sanguine coniunctos fuisse, de ceteris vero, quos chronicō supra dictum commemorat, certi aliquid non posse explorari.

De nomine Liemari rerum scriptores et diplomata paulum inter se differunt. Archiepiscopus ipse se Liemmarum vel Liemarum nominat, qua nominis forma etiam Adamus, Lambertus, Annalista Saxo, Marianus Scotus utuntur, Bonitho: Lemarus, Bertholdi codices: Leobmarus, Leothmarus, Leomarus scribunt. Aliae nominis formae, quae in diplomatibus inveniuntur, hae sunt: Liefmarus, Liafmarus, Lyemarus.

1) Diplomatar. Hamburg. 118, 119, 120.

2) Diplomatar. Hamburg. 120.